

3 **Styrk miljøkompetansen i kommunene!**

5 **Presset på arealene er en av våre største miljøutfordringer. For å forvalte våre lokalområder på best**
6 **mulig måte for naturen og ettertiden, kreves tilstrekkelig kompetanse innen naturfag og lokalkunnskap.**
7 **87 prosent av de 4599 artene på Norsk Rødliste (2010) er truet på grunn av arealendringer, og bare 25**
8 **prosent av verdifulle naturtyper i Norge er kartlagt. Gjennom bit-for-bit-nedbygging forsvinner norsk**
9 **natur, og lokalforvaltningen og lokalsamfunnet må få mer kunnskap om konsekvensene, hvordan dette**
10 **kan unngås og hva intakt natur gir oss. Vi minner om at Norge har internasjonale forpliktelser til å**
11 **stans tapet av arter innen 2020, og at 17 % av alle naturtyper skal vernes eller bevares.**

13 Presset på gjenværende natur er stort. Stadig nye områder med intakt natur bygges ned, noe som berører
14 viktige leveområder for artsmangfoldet. Norsk natur, leveområdene for våre arter, må forvaltes bedre slik
15 at artsmangfoldet bevares og miljømålene i naturmangfoldloven ivaretas.

17 Kommunene har allerede mye ansvar innenfor arealforvaltning, men det er varierende kvalitet på
18 miljøkompetansen. Da øremerkingen etter MILK-reformen (Miljøvern i kommunene) ble opphevet i 1997,
19 forsvant også mange av miljøstillingene, dette til tross for at kommunene fortsatt mottar tilsvarende
20 statlige overføringer i dag. For å kunne møte utfordringene knyttet til presset på nedbyggingen av
21 naturarealer, må alle kommuner ha tilgang på og aktivt benytte faglig solid miljøkompetanse. Spesielt er
22 dette viktig fordi det i mange kommuner er mangelfullt kartgrunnlag og kunnskap om hvilke naturverdier
23 som er i forskjellige områder. Økosystemtjenesteutvalget (NOU 2013: 10) slo fast at vi har mangelfull
24 kunnskap om mange økosystemer og hvordan de fungerer og påvirkes. Det vanskeliggjør faglig gode
25 vurderinger av inngrep opp mot f.eks. naturmangfoldlovens §4-12.

27 God naturforvaltning og arealplanlegging fordrer tilgang på og bruk av god og relevant kompetanse.
28 Naturvernforbundet mener at kommuneadministrasjonene må tilføres mer og bedre miljøkompetanse,
29 helst i form av opprettelse av egne miljøavdelinger, men også ha god kompetanse på dette i øvrige
30 relevante avdelinger. I takt med bedre nasjonal kartlegging av biologiske verdier, kan man lokalt ta denne
31 kunnskapen i bruk til å fatte faglig gode vedtak, der nødvendige miljøhensyn vektlegges og ivaretas. Dette
32 vil også kunne gi en mer effektiv saksbehandling, færre konflikter og totalt sett en bedre arealforvaltning.

34 Vi viser til at NIVI analyse har slått fast (Nilsen og Langset 2010) at «*mangel på miljøvern faglig kompetanse*
35 *og kapasitet svekker kommunenes mulighet for å ivareta sitt ansvar som miljømyndighet på en*
36 *tilfredsstillende måte. I dag preges miljøarbeidet av å være en utydelig og fragmentert funksjon med spredt*
37 *organisering og svært ujevn kompetanse. Selv om det er store variasjoner mellom de ulike kommunene, er*
38 *kompetansenivået generelt for dårlig.*»

40 Naturvernforbundet forventer at myndighetene tar disse klare signalene fra forskningen på alvor og
41 tar ambisiøse grep for å heve kunnskaps- og kompetansenivået på miljøforvaltningen i alle landets
42 kommuner så raskt som mulig.

44 Vi vil særlig peke på følgende utfordringer for å sikre god arealforvaltning:

- 46 • Intensjonen med kommunereformen er å gi sterkere og mer effektive kommuner.
47 Naturvernforbundet mener det er en forutsetning at det må sikres tilfredsstillende ressurser til
48 faglig sterk miljøkompetanse i alle kommuner. Det bør også etableres insentiver med premiering av
49 de kommunene som driver en god arealpolitikk som ivaretar verdifull natur.
- 50 • Miljøkrav og bevaring av biologisk mangfold må sikres høy prioritet når vedtak skal fattes.
- 51 • Kommunene må være i stand til å bidra mer aktivt for å sikre friluftsliv- og landskapsverdier og
52 trenger også innen disse feltene mer ressurser og bedre kompetanse.
- 53 • Dersom kommunene skal kunne tildeles nye oppgaver og mer ansvar, forutsettes det at
54 kommunene må inneha relevant kompetanse, og at det er nødvendig distanse i forvaltningen,

- 55 såfremt også lokalkompetansen ivaretas. Størrelsen til kommuner bør derfor vurderes i lys av
56 dette.
- 57 • I tillegg vil vi understreke at våre nasjonale og internasjonale miljømål og forpliktelser legges til
58 grunn for de vedtak som kommunene skal fatte. I tillegg er det avgjørende at det finnes klage- og
59 innsigelsesinstitutt som kan sikre at disse målene og forpliktelsene ivaretas i alle vedtak som har
60 betydning for naturen.
  - 61 • Naturen må brukes på økologisk bærekraftig vis, og ivaretas og skjøttes slik at man kan høste av
62 den gjennom beite, jakt, fiske, sanking, og til friluftsliv og rekreasjon. Aktiv bruk av naturen kan i de
63 fleste tilfeller være et gode, med enkelte viktige unntak. Nærheten til naturen, og det å lære å se
64 dens egenverdier gjennom opplevelser og bruk, skaper et engasjement for å bevare og forvalte den
65 for ettertiden.
  - 66 • Kunnskap om naturen trengs ikke bare blant byråkratene og forvalterne, men også den jevne
67 innbygger. Naturfagene og lokalkunnskapen må styrkes på alle nivå, i tillegg til i skolen.
68 Folkeopplysning (gjerne etter modell av nasjonalparksentre), samt etterutdanning og kurs vil styrke
69 lokalbefolkningens egne forvaltning av naturen, og resultatene vil komme både naturen,
70 befolkningen, forvaltningen og ikke minst naturbruksnæringene til gode. Staten bør ta et større
71 ansvar for finansiering av slik kompetanseheving. Det grønne skiftet forutsetter tilstrekkelig
72 kunnskap.